

Utbildningsinspektion i den fristående grundskolan Prolympia i Gävle

Beslut
Rapport

ULNO AB
Lagergatan 14
856 33 SUNDSVALL

Genomförd utbildningsinspektion i den fristående grundskolan Prolympia i Gävle

Skolinspektionen är ny myndighet för tillsyn, kvalitetsgranskning och tillståndsprövning sedan 1 oktober. Det innebär att Skolinspektionen svarar för de frågor som Skolverket tidigare svarade för inom detta område. Inspektioner som påbörjats under Skolverkets ansvar drivs vidare och rapporteras av Skolinspektionen.

Skolinspektionen har genomfört inspektion i den fristående grundskolan Prolympia i Gävle i Gävle kommun. Besök gjordes i skolan den 14–15 maj 2008.

Vid utbildningsinspektion tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande att nå de nationella målen samt om huvudmannen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Inspektionen av fristående skolor skall förutom att granska utbildningens kvalitet klargöra om huvudmannens verksamhet uppfyller kraven för att även fortsättningsvis vara godkänd som fristående grundskola och vara berättigad till bidrag från barnens och elevernas hemkommuner.

Utbildningsinspektionen behandlar tre områden, verksamhetens resultat, genomförande och förutsättningar. Inspektionen syftar dock inte till att skapa en heltäckande bild av all skolverksamhet vid den aktuella tidpunkten utan prioriterar särskilt starka sidor eller påtagliga svagheter i verksamheterna. Övergripande information och exempel på kriterier för bedömningen av respektive granskningsområde finns publicerade på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se).

Av bilagd rapport framgår hur inspektionen genomförts samt de bedömningar som gjorts av inspektörerna.

Detta beslut redovisar dels områden där det finns sådana brister i verksamheten att dessa snarast måste åtgärdas, dels områden som behöver förbättras i ett fortsatt kvalitetsarbete.

Senast inom tre månader från beslutsdagen, dvs. den 20 januari 2009 ska ULNO AB redovisa till Skolinspektionen, enheten i Stockholm vilka åtgärder som vidtagits mot de brister som påtalats i verksamheten.

Skolinspektionen avser även att vid kommande inspektionstillfälle följa upp effekterna av inspektionen.

Skolinspektionens beslut med anledning av inspektionen

Inspektörernas bedömer att verksamheten vid Prolympia i Gävle svarar mot de allmänna mål och den värdegrund som gäller för utbildning inom det offentliga skolväsendet.

Den särställning som förskoleklassen har mellan förskola och skola kräver en integrering mellan de olika kulturerna. På Prolympia i Gävle kännetecknas verksamheten i förskoleklassen av en hög medvetenhet om vikten av att stimulera varje barns utveckling och lärande. Förskolans pedagogik med lek, omsorg, skapande och barnets eget utforskande får genomslag och verksamheten bedrivs även på ett sådant sätt att den ligger till grund för fortsatt skolgång.

Elevernas slutbetyg kan ses som ett mått på hur väl skolan lyckats med det nationella kunskapsuppdraget. Sett till andelen elever med fullständigt slutbetyg ligger skolans resultat för 2006 och 2007 över såväl samtliga skolor i kommunen som riket. Däremot har andelen elever som lämnade skolan med fullständigt slutbetyg sjunkit mellan dessa år. Av den nationella statistiken framgår också att det finns en spridning av betygen mellan olika ämnen och även stora resultatskillnader mellan könen i några ämnen. Inspektörernas menar att skolan bör analysera vilka faktorer som kan ligga bakom betygsskillnaderna. Inspektörerna har även funnit exempel på att betyg inte sätts på korrekta grunder.

Skolans rektorer bedriver ett systematiskt och väl fungerande kvalitetsarbete som är inriktat på att utveckla verksamheten i syfte att på bästa sätt tillmötesgå elevernas behov. Då skolan från och med läsåret 2007/08 bedriver en verksamhet som omfattar hela grundskolan ser rektorerna möjligheter att nå än bättre kunskapsresultat genom att förbättra den systematiska uppföljningen av elevernas kunskapsutveckling.

Rektorerna utövar ett tydligt ledarskap. Mål- och resultatstyrningen genomsyrar verksamheten – från rektorerna och ner till klassrumsnivå. Eleverna upplever sig förtroga med de nationella kunskapsmålen.

Eleverna upplever sig trygga men påpekar att det likväl inträffar en del icke önskvärda saker. Den samstämmiga bilden från elever, föräldrar, lärare och skolans rektorer är att vuxna agerar kraftfullt när något inträffar.

En fristående skola ska enligt bestämmelserna ha en rektor. Den lösning med två rektorer som finns på Prolympia i Gävle är inte förenlig med gällande författning.

Följande områden inom Prolympia i Gävles verksamhet visar sådana brister att de snarast måste åtgärdas.

- Betyg sätts inte alltid enligt författningarnas krav (1 a kap. 7 § förordningen om fristående skolor jämförd med 7 kap. 3 § grundskoleförordningen).
- Likabehandlingsplanen uppfyller inte lagens krav (6 § lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling, 2 § förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet med en likabehandlingsplan).
- Skolans organisation med två rektorer är inte i enlighet med 1a kap. 4 § förordningen om fristående skolor.
- Skolans kvalitetsredovisning uppfyller inte kraven i 3-5 §§ förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m.
- Delar av undervisningen bedrivs av personer som inte är anställda av skolan eller har avtal med skolan (9 kap. 2 § skollagen).

Skolinspektionen bedömer att följande områden är i behov av förbättringsinsatser.

- Uppföljningen av elevernas kunskapsutveckling bör förbättras så att den information som elever och föräldrar får vid utvecklingssamtalet omfattar alla ämnen.
- De individuella utvecklingsplanerna bör förbättras så att det framgår vilket ansvar skolan har för att eleverna ska utvecklas mot uppsatta mål.
- Skolans lokala tolkningar av de nationella målen och betygskriterierna bör förbättras dels så att alla ämnen omfattas, dels så att dessa harmonierar med de nationella målen och betygskriterierna.
- Skolan bör säkerställa att betyg i de samhällsorienterande- och naturorienterande ämnena sätts i enlighet med gällande bestämmelser.
- Skolans rutiner kring upprättande av skriftliga omdömen bör förbättras.

- De felaktigheter som konstaterats i hantering av betygskatalogen behöver rättas till och rutiner skapas så att betygskatalogen upprättas på ett korrekt och rätts-säkert sätt.
- Kvaliteten på åtgärdsprogrammen bör förbättras.

På Skolinspektionens vägnar

Anna Westerholm
Avdelningschef

Gunnel Eriksson
Undervisningsråd

Bilaga
Rapport

Kopia till
Gävle kommun
Övriga enligt fastställd sändlista.

Utbildningsinspektion i den fristående grundskolan Prolympia i Gävle

Förskoleklass

Grundskola årskurs 1–9

Inledning

Skolinspektionen har granskat verksamheten i den fristående grundskolan Prolympia i Gävle den 14-15 maj 2008. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för utbildningsinspektionen. Detta är Skolinspektionens första inspektion av skolan sedan den startade sin verksamhet 2005.

Inspektionen riktas mot tre huvudområden: **Kunskaper, Normer och värden** samt **Ledning och kvalitetsarbete**. Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, förordningen om fristående skolor och övriga författningar som gäller för fristående skolor. Information om inspektionen finns i separata material och på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se).

Inspektionen av fristående grundskolor ska ytterst klargöra om huvudmannens verksamhet uppfyller kraven för att även fortsättningsvis vara godkänd som fristående grundskola och därmed ha rätt till bidrag från elevernas hemkommuner.

Huvudmannen har ansvar för att de brister som inspektörerna lyfter fram i helhetsbedömningen åtgärdas. Åtgärderna ska redovisas till Skolinspektionen vilket framgår av Skolinspektionens beslut. Skolinspektionen följer också upp effekterna av inspektionen vid nästkommande inspektion.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument som huvudmannen har lämnat till Skolinspektionen, dels den information som samlats in under besöket. Även annan information om skolan som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller finns publicerat på annat sätt har använts.

I skolan intervjuades skolledningen, ett urval av lärare, elever respektive föräldrar samt företrädare för skolans elevvårdsteam där skolsköterskan ingår. Vid inspektörernas avslutande samtal deltog företrädare för huvudmannen. Inspektörerna besökte även lektioner i flertalet årskurser samt verksamheten i förskoleklassen. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns i skolan utgör underlag för bedömningen.

Huvudmannen för Prolympia i Gävle har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Skolinspektionen har i samband med inspektionen haft kontakt med Gävle kommun angående kommunens rätt till insyn i skolans verksamhet. De fristående sko-

2 (17)

lorna deltar på samma sätt i den uppföljning och utvärdering som de kommunala skolorna. Bland annat lämnas uppgifter om resultat på nationella ämnesprov i årskurs 5, bedömningar i årskurs 7 samt betyg i årskurs 8 och 9. De fristående skolorna deltar i en årlig enkät som Gävle kommun genomför och som riktas till elever i årskurs 5 och 8. Skolan bedriver också ett samarbete med Brottsförebyggarna i Gävle, BIG, som utbildar elever till kamratstödjare. Rektorererna på Prolympia betonar det positiva samarbetet med bland annat Stödenheten i Gävle.

Beskrivning av skolan

Prolympia i Gävle	Antal elever
Förskoleklass	14
Grundskola	447

Skolverket godkände Prolympia i Gävle som en fristående grundskola för årskurserna 6-9 genom beslut (dnr 43-2004:1068) den 15 december 2004. Enligt godkännandet har skolan rätt till bidrag samt får anordna provning och utfärda betyg för skolans egna elever enligt de bestämmelser som gäller för det offentliga skolväsendet.

Den 3 mars 2005 godkände Skolverket ULNO AB som ny huvudman. Tidigare huvudman var Tultra Utbildnings AB.

Huvudmannen erhöll den 23 november 2006 godkännande att bedriva verksamhet även i årskurserna 1-5 (dnr 43-2006:1125). Godkännandet medger också att huvudmannen har rätt att bedriva förskoleklass i anslutning till skolan.

Skolans inriktning är allmän med profilen idrott och hälsa.

I ansökan om godkännande har huvudmannen angett att skolan ska följa läroplanen för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet, Lpo 94, samt de nationella kursplanerna.

Huvudman för skolan är ULNO AB med organisationsnummer 556657-7705.

Verksamheten vid Prolympia i Gävle startade läsåret 2005/06 med årskurserna 6-9 och läsåret 2007/08 påbörjades utbildningen i förskoleklassen och årskurserna 1-5.

Skolan hade vid inspektionsbesöket 461 elever. De flesta elever är folkbokförda i Gävle kommun, men skolan har även elever från Hofors, Sandvikens och Älvkarleby kommun.

Skolan ligger i en naturskön omgivning mellan bostadsområdena Sättra och Stigs-lunda. I nära anslutning till skolan finns ett flertal olika idrottsarenor men även Estraden, en del av Folkets Park. För de yngre eleverna finns goda förutsättningar för lek och rörelse på rasterna.

Helhetsbedömning

Inspektörernas bedömer att verksamheten vid Prolympia i Gävle svarar mot de allmänna mål och den värdegrund som gäller för utbildning inom det offentliga skolväsendet.

Den särställning som förskoleklassen har mellan förskola och skola kräver en integrering mellan de olika kulturerna. På Prolympia i Gävle kännetecknas verksamheten i förskoleklassen av en hög medvetenhet om vikten av att stimulera varje barns utveckling och lärande. Förskolans pedagogik med lek, omsorg, skapande och barnets eget utforskande får genomslag och verksamheten bedrivs även på ett sådant sätt att den ligger till grund för fortsatt skolgång.

Elevernas slutbetyg kan ses som ett mått på hur väl skolan lyckats med det nationella kunskapsuppdraget. Sett till andelen elever med fullständigt slutbetyg ligger skolans resultat för 2006 och 2007 över såväl samtliga skolor i kommunen som riket. Däremot har andelen elever som lämnade skolan med fullständigt slutbetyg sjunkit mellan dessa år. Av den nationella statistiken framgår också att det finns en spridning av betygen mellan olika ämnen och även stora resultatskillnader mellan könen i några ämnen. Inspektörernas menar att skolan bör analysera vilka faktorer som kan ligga bakom betygsskillnaderna. Inspektörerna har även funnit exempel på att betyg inte sätts på korrekta grunder.

Skolans rektorer bedriver ett systematiskt och väl fungerande kvalitetsarbete som är inriktat på att utveckla verksamheten i syfte att på bästa sätt tillmötesgå elevernas behov. Då skolan från och med läsåret 2007/08 bedriver en verksamhet som omfattar hela grundskolan ser rektorerna möjligheter att nå än bättre kunskapsresultat genom att förbättra den systematiska uppföljningen av elevernas kunskapsutveckling.

Rektorerna utövar ett tydligt ledarskap. Mål- och resultatstyrningen genomsyrar verksamheten – från rektorerna och ner till klassrumsnivå. Eleverna upplever sig förtrogna med de nationella kunskapsmålen.

Eleverna upplever sig trygga men påpekar att det likväl inträffar en del icke önskvärda saker. Den samstämmiga bilden från elever, föräldrar, lärare och skolans rektorer är att vuxna agerar kraftfullt när något inträffar.

En fristående skola ska enligt bestämmelserna ha en rektor. Den lösning med två rektorer som finns på Prolympia i Gävle är inte förenlig med gällande författning.

Brister som måste åtgärdas

Inspektörerna bedömer att nedan angivna brister snarast måste åtgärdas.

- Betyg sätts inte alltid enligt författningarnas krav (1 a kap. 7 § förordningen om fristående skolor jämförd med 7 kap. 3 § grundskoleförordningen).
- Likabehandlingsplanen uppfyller inte lagens krav (6 § lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling, 2 § förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet med en likabehandlingsplan).

4 (17)

- Skolans organisation med två rektorer är inte i enlighet med 1a kap. 4 § förordningen om fristående skolor.
- Skolans kvalitetsredovisning uppfyller inte kraven i 3-5 §§ förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m.
- Delar av undervisningen bedrivs av personer som inte är anställda av skolan eller har avtal med skolan (9 kap. 2 § skollagen).

Områden som är i behov av förbättringsinsatser

Det finns enligt inspektörernas bedömning behov av förbättringsinsatser inom följande områden:

- Uppföljningen av elevernas kunskapsutveckling bör förbättras så att den information som elever och föräldrar får vid utvecklingssamtalet omfattar alla ämnen.
- De individuella utvecklingsplanerna bör förbättras så att det framgår vilket ansvar skolan har för att eleverna ska utvecklas mot uppsatta mål.
- Skolans lokala tolkningar av de nationella målen och betygskriterierna bör förbättras dels så att alla ämnen omfattas, dels så att dessa harmonierar med de nationella målen och betygskriterierna.
- Skolan bör säkerställa att betyg i de samhällsorienterande- och naturorienterande ämnena sätts i enlighet med gällande bestämmelser.
- Skolans rutiner kring upprättande av skriftliga omdömen bör förbättras.
- De felaktigheter som konstaterats i hantering av betygskatalogen behöver rättas till och rutiner skapas så att betygskatalogen upprättas på ett korrekt och rättsäkert sätt.
- Kvaliteten på åtgärdsprogrammen bör förbättras.

Bedömningar

Nedan redovisas inspektionens bedömningar utifrån en fyrgradig kvalitetsskala enligt följande:

- *Mycket god* kvalitet innebär att styrdokumentens mål och krav *väl* uppfylls.
- *God* kvalitet innebär att styrdokumentens mål och krav i *huvudsak* uppfylls.
- *Mindre god* kvalitet innebär att styrdokumentens mål och krav endast *delvis* uppfylls.
- *Ej godtagbar* kvalitet innebar en *avsevärd avvikelse* från styrdokumentens mål och krav.

1 KUNSKAPER

Inom detta granskningsområde behandlas skolans kunskapsresultat och arbetet för att ge varje elev kunskaper och färdigheter som till art och nivå väsentligen motsvarar de nationella målen för lärandet uttryckta i läroplan och kursplaner. Vidare granskas vilka förutsättningar huvudmannen och skolan ger för att eleverna ska nå målen.

1.1 Kunskapsresultat

Inom detta bedömningsområde har granskats:

om eleverna tillägnar sig kunskaper i enlighet med läroplanens och kursplanernas mål.

Tabell 1. Betygsresultat för årskurs 9 i Prolympia i Gävle jämfört med samtliga skolor i Gävle kommun samt i riket år 2006 och 2007.

	Prolympia i Gävle		Gävle kommun		Riket	
	2006	2007	2006	2007	2006	2007
Andel (i procent) med fullständigt slutbetyg	87,5	81,5	70,4	75,7	76,0	76,1
Andel (i procent) behöriga till nationellt program	91,7	93,8	83,7	87,8	89,5	89,1
Meritvärde ¹	214,4	205,8	193,7	203,9	206,8	207,3

Källa: Skolverkets statistik

¹ Meritvärdet utgörs av summan av betygsvärdena för de 16 bästa betygen i elevens slutbetyg (G=10, VG=15 och MVG=20). Det möjliga maxvärdet för varje enskild elev är 320 poäng. Det genomsnittliga meritvärdet beräknas för de elever som fått betyg i minst ett ämne. Elevernas sammanlagda poäng divideras med antal elever som fått betyg i minst ett ämne.

Kommentar:

Av tabell 1 framgår att 87,5 procent av de elever som lämnade skolan våren 2007 hade ett fullständigt slutbetyg. Detta värde är högre jämfört med såväl kommunen som riket. Samma sak gäller andelen elever som är behöriga till gymnasieskolans nationella program. Meritvärdet är något högre jämfört med skolorna i kommunen och något lägre än i riket.

Skolans resultat avseende meritvärde och andel elever med betyg i alla ämnen kan även jämföras med de modellberäknade värden som Skolverkets analysverktyg SALSA² anger. Vid en sådan jämförelse framkommer att resultaten, andel elever med fullständigt slutbetyg och meritvärde, vid Prolympia i Gävle för såväl 2006 som 2007 ligger över det modellberäknade värdet.

I skolans kvalitetsredovisning för läsåret 2006/07 presenteras resultaten från de nationella ämnesproven i årskurs 9. Av sammanställningen framgår att 12,5 procent av eleverna inte nådde de prövade målen i matematik, 6,3 procent i engelska och 4,7 procent i svenska.

Av den nationella statistiken för 2007 framgår även att betygen i de praktiskt estetiska ämnena är högre än i de teoretiska och skillnaderna mellan pojkars och flickors resultat är påtagliga. I bild nådde 45,5 procent av flickorna det högsta betyget Mycket väl godkänt, MVG, att jämföra med 12,3 procent av pojkarna. I idrott och hälsa hade 53,7 procent av pojkarna det högsta betyget jämfört med 9,1 procent av flickorna.

1.2 Uppföljning och kommunikation av kunskapsresultat

Inom detta bedömningsområde har granskats:

om lärarna följer upp resultaten så att undervisningsmål och metoder ständigt kan prövas och utvecklas i förhållande till styrdokumentens krav,

om kunskapsresultaten följs upp i alla ämnen,

om kunskapsresultaten följs upp regelbundet under hela skoltiden,

om utvecklingssamtal genomförs om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas,

om en framtidsytande individuell utvecklingsplan upprättas i samband med utvecklingssamtalen.

Bedömning av området Uppföljning och kommunikation av kunskapsresultat:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

² För att få en mer nyanserad bild av skolors betygsresultat än enbart genom att tillhandahålla de faktiska betygsresultaten som skolor uppnår, har Skolverket utvecklat Skolverkets Arbetsverktyg för Lokala Sambands Analyser - Salsa. Verktöget jämför i en statistisk modell kommuners och skolors faktiska betygsresultat avseende "andel elever som uppnått målen" respektive "genomsnittligt meritvärde" med ett modellberäknat värde. I denna beräkning tas hänsyn till bakgrundsfaktorer som föräldrars utbildningsnivå, andel elever med utländsk bakgrund och fördelning pojkar/flickor i kommuner och skolor. SALSA bör användas som ett underlag av flera vid analys av kommuners och skolors resultat.

Motivering: Inspektörerna bedömer att området *Uppföljning och kommunikation av kunskapsresultat* är av god kvalitet. Resultaten från de nationella ämnesproven i svenska har medfört en medveten satsning för att förbättra läsförståelsen - ett arbete som löper som en röd tråd genom hela skolan.

Lärarnas uppföljning av kunskapsresultaten är i flera ämnen systematisk och genomtänkt, men behöver utvecklas i andra ämnen. I svenska finns olika "mätverktyg" att tillgå och dessa ger lärarna stöd i uppföljningsarbetet. Utvecklingssamtalen upplevs av elever och föräldrar som informativa men omfattar inte alltid samtliga ämnen. De individuella utvecklingsplanerna, som upprättas vid utvecklingssamtalet, behöver ytterligare förbättras och så även uppföljningen av elevernas kunskapsutveckling i enlighet med vad som anges nedan.

Uppföljning av alla ämnen och utvecklingssamtal

Läraren ska, enligt läroplanen, fortlöpande informera eleven och elevens vårdnadshavare om elevens skolgång. Minst en gång varje termin ska läraren, eleven och elevens vårdnadshavare samtala om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas. Informationen vid utvecklingssamtalet bör grunda sig på en utvärdering av elevens utveckling i relation till målen i läroplanen och kursplanerna.

Lärarna för de yngre eleverna vid Prolympia i Gävle gör inför utvecklingssamtalen en uppföljning av elevernas kunskapsutveckling i svenska, engelska, matematik samt i natur- och samhällsorienterande ämnen. Vid tidpunkten för inspektionsbesöket bedrev dessa lärare ett utvecklingsarbete med målsättningen att uppföljningen av elevernas kunskapsutveckling ska omfatta alla ämnen. Inspektörerna har också granskat den uppföljning som undervisande lärare i årskurserna 6-9 genomför inför utvecklingssamtalen och av denna framgår att lärarna gör ett omfattande uppföljningsarbete. Granskningen visar dock att det i vissa klasser saknas uppföljning i några ämnen. Sammantaget bedömer inspektörerna att lärarna behöver förbättra uppföljningen av elevernas kunskapsutveckling ytterligare så att den omfattar alla ämnen. Vidare bör den information som lärarna ger vid utvecklingssamtalet förbättras så att elevens kunskapsutveckling i alla ämnen blir belyst. Utvecklingssamtalen upplevs i övrigt av såväl elever som föräldrar som mycket informativa. I samtal med elever och rektorn för de äldsta eleverna framkommer dock att utvecklingssamtalen i årskurs 9 är frivilliga. Inspektörerna vill därför göra skolan uppmärksam på att det är obligatoriskt att genomföra utvecklingssamtal minst en gång per termin.

Individuell utvecklingsplan

Enligt bestämmelserna ska läraren, vid utvecklingssamtalet, i en framåtsyftande individuell utvecklingsplan skriftligt sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska nå målen och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen och kursplanerna.

I samband med utvecklingssamtalen upprättas "utvecklingsplaner". För de yngre eleverna innehåller planen såväl långsiktiga som kortsiktiga mål och även vilka insatser som behöver vidtas för att eleven ska utvecklas mot uppsatta mål.

Lärarna i årskurserna 6–9 har lagt ner ett omfattande arbete på att tydliggöra vad eleven behöver utveckla i respektive ämne. Lärarnas målsättning är att informationen ska vara konkret och bli ett levande verktyg för elevens fortsatta utbildning. De ”utvecklingsplaner” som lärarna upprättat för skolans äldsta elever och som inspektörerna tagit del av är i flertalet fall mycket informativa men saknar såväl lång- som kortsiktiga mål. De är dessutom otydliga avseende vilka insatser skolan avser att vidta för att stödja elevens utveckling. Inspektörernas bedömning är att skolan bör förbättra de individuella utvecklingsplanerna. Dessutom bör skolan använda den korrekta benämningen, individuell utvecklingsplan, på dokumentet.

1.3 Bedömning och betygssättning

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om lärarna gör en allsidig bedömning av elevernas kunskaper,
- om lärarna använder resultaten från de nationella ämnesproven för att bedöma elevers kunskapsutveckling och som stöd för betygssättning,
- om lärarna vid bedömning och betygssättning utgår från de nationella målen i kursplanerna och från betygskriterierna,
- om lärarna vid betygssättningen utnyttjar all tillgänglig information om elevens kunskaper i förhållande till kraven i kursplanerna,
- om betyg sätts enligt författningarnas krav,
- om betygskatalog förs enligt bestämmelserna.

Bedömning av området *Bedömning och betygssättning*:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
	X		

Motivering: Inspektörerna bedömer att området *Bedömning och betygssättning* är av mindre god kvalitet. De nationella proven genomförs och används av betygssättande lärare som stöd både vid bedömning av elevernas kunskapsutveckling och som stöd för betygssättning. I inspektörernas bedömning av detta område infattas att de nationella målen och betygskriterierna inte alltid är utgångspunkt vid bedömning, att betyg inte alltid sätts på korrekta grunder samt att betygskatalogen inte förs helt korrekt.

Utgångspunkt vid bedömning och betygssättning

Skolan har, med undantag för något ämne i årskurserna 1-5, utarbetat lokala konkretiseringar av de nationella kursplanerna och inspektörerna har granskat ett urval av dessa. I bland annat samhällsorienterande ämnen och i idrott och hälsa harmoniserar skolans tolkning inte fullt ut med de nationella kursplanernas mål att uppnå eller tillhörande betygskriterier. I idrott och hälsa krävs exempelvis att eleverna genomför moment med en viss hastighet för att nå det högsta betyget. Det finns även exempel på att ämnesdokumenten anger innehåll men inga mål. Inspektörerna

har vidare funnit att ämnet teknik inkluderas i de naturorienterande ämnena, vilket inte är korrekt. Då de lokala tolkningarna utgör grund för såväl bedömning som betygssättning gör inspektörerna bedömningen att skolans lokala tolkningar av de nationella målen och betygskriterierna bör förbättras så att dessa harmonierar med de nationella målen och betygskriterierna i samtliga ämnen.

Betygssättning utifrån all tillgänglig information

Enligt de elever som inspektörerna talat med ingår specialidrotten i bedömningen av deras kunskaper och färdigheter i ämnet idrott och hälsa. Lärarna uppger däremot att specialidrotten inte ingår i underlaget vid betygssättning. Enligt rektorn för årskurserna 6–9 har huvudmannen sagt att specialidrotten inte ska betygssättas. I läroplanen anges att läraren vid betygssättningen ska utnyttja all tillgänglig information om elevens kunskaper i förhållande till kraven i kursplanen och göra en allsidig bedömning av dessa kunskaper. Specialidrotten är, enligt rektorn och företrädare för huvudmannen, är en del av utbildningen i ämnet idrott och hälsa. Inspektörerna bedömer därför att lärarna vid betygssättning i idrott och hälsa inte utnyttjar all tillgänglig information om elevens kunskaper i förhållande till kraven i kursplanen då specialidrotten inte beaktas.

Betygssättning enligt författningarnas krav

Om undervisningen i samhällsorienterande ämnen och naturorienterande ämnen helt eller i huvudsak varit ämnesövergripande, får läraren besluta att ett sammanfattande betyg ska sättas för ämnet.

I årskurs 8 och på höstterminen i årskurs 9 sätter skolan ett sammanfattande betyg i naturorienterande- respektive samhällsorienterande ämnen. När slutbetyget sätts i årskurs 9 får eleven däremot separata betyg i de ämnen som ingår i respektive block. Enligt den information som kommit inspektörerna till del från lärare och rektorn för årskurserna 6-9 bedrivs dock undervisningen till övervägande del ämnesvis.

Inspektörerna bedömer att skolan bör säkerställa att betyg sätts i enlighet med gällande bestämmelser i de samhällsorienterande- och naturorienterande ämnena.

Enligt bestämmelserna ska ett skriftligt omdöme ges om en elev inte når upp till de mål i ett ämne som enligt kursplanen ska ha uppnåtts i slutet av det nionde skolåret. Av omdömet ska elevens kunskapsutveckling i ämnet eller ämnesblocket framgå. Dessutom kan de stödåtgärder som har vidtagits framgå. Omdömet ska undertecknas av läraren.

Rektorn för årskurserna 6-9 uppger att skriftliga omdömen upprättats för berörda elever. Skolan saknar dock kopior på de skriftliga omdömen som upprättats varför inspektörerna bedömer att skolans rutiner kring upprättande av skriftliga omdömen bör förbättras.

Betygskatalog

För elevernas rättssäkerhet ska det finnas en betygskatalog. Inspektörerna har granskat skolans betygskatalog för årskurs 8 och 9. Dessa saknar kolumn för modersmål och vidare har lärarna inte signerat de betyg de satt. För förande av betygskatalog hänvisar inspektörerna till Skolverkets författningssamling, SKOLFS 2008:61. Sammantaget gör inspektörerna bedömningen att skolans hantering av betygskatalogen behöver förbättras.

1.4 Genomförande av utbildningen

Inom detta bedömningsområde har granskats:

om läroplanens och kursplanernas mål att sträva mot anger inriktningen för skolans utbildning,

om organisation och arbetssätt ger utrymme för olika kunskapsformer,

om eleverna ges möjlighet till inflytande och ansvarstagande över det egna lärandet,

om eleverna ges kunskap om demokratins principer och utvecklar sin förmåga att arbeta i demokratiska former,

om undervisningen är saklig och allsidig,

om de som arbetar i skolan samverkar för att göra skolan till en god miljö för utveckling och lärande,

om skolan samverkar med arbetslivet och närsamhället,

om arbetet i förskoleklassen stimulerar varje barns utveckling och lärande och ligger till grund till fortsatt skolgång.

Bedömning av området Genomförande av utbildningen:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering: Inspektörerna bedömer att området *Genomförande av utbildningen* är av god kvalitet och stödjer denna bedömning på att verksamheten i förskoleklassen bedrivs på ett sådant sätt att den stimulerar barnens utveckling och lärande och ligger till grund för fortsatt skolgång. Lärarna i grundskolan använder de nationella målen att sträva mot som utgångspunkt för planeringen av utbildningen och rektorerna är noga med att betona dessa nationella mål. Eleverna känner till utbildningsmålen.

1.5 Anpassning av verksamheten till elevernas behov

Inom detta bedömningsområde har granskats:

om undervisningen anpassas till varje elevs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande,

om särskilt stöd ges till barn och elever som har svårigheter i skolarbetet,

om det vid behov av särskilda stödåtgärder alltid utarbetas åtgärdsprogram som uppfyller författningarnas krav.

Bedömning av området Anpassning av verksamheten till elevernas behov:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering: Området *Anpassning av verksamheten till elevernas behov* är av god kvalitet. Inspektörerna har sett flera exempel på hur lärare arbetat för att anpassa undervisningen till den enskilde elevens behov. Vidare fungerar skolans arbete med särskilt stöd väl. Däremot bör kvaliteten på åtgärdsprogrammen förbättras.

Åtgärdsprogram

Från och med den 1 juli 2006 har förändringar i förordningen om fristående skolor införts avseende åtgärdsprogram. Rektors ansvar har tydliggjorts för att tidigt upptäcka elever i behov av särskilt stöd. Rektorn ska se till att behoven utreds om det framkommer uppgifter om att en elev kan ha behov av särskilda stödåtgärder. Om utredningen visar att eleven är i behov av särskilda stödåtgärder, ska rektorn se till att ett åtgärdsprogram utarbetas. Av åtgärdsprogrammet ska framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses samt hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när åtgärdsprogrammet utarbetas.

Inspektörernas granskning av skolans åtgärdsprogram visar exempel på otydlighet mellan uppsatta mål och planerade åtgärder. Ibland anges inte tidpunkt för uppföljning och genomgående saknas information om hur vidtagna åtgärder ska utvärderas. Av åtgärdsprogrammen framgår inte om de fastställda målen och stödinsatserna formulerats utifrån någon analys av undervisningen och den omgivande miljön. Inspektörerna bedömer att kvaliteten på åtgärdsprogrammen bör förbättras. I det samtal som inspektörerna fört med företrädare för skolans elevvårdsteam framkommer att skolan själv identifierat behovet av förbättringar inom detta område och hösten 2008 planeras kompetensutvecklingsinsatser.

2 NORMER OCH VÄRDEN

Inom detta granskningsområde behandlas skolans arbete för att påverka och stimulera eleverna att omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar och låta dessa komma till uttryck i vardaglig handling.

2.1 Normer och värden i studiemiljö och samvaro

Inom detta bedömningsområde har granskats:

om skolan utgör en trygg miljö,

om skolan har en studiemiljö som är inriktad på lärande och ger stöd åt att utveckla kunskaper,

om skolan/lärarna bedriver ett aktivt värdegrundsarbete,

om skolan har upprättat en likabehandlingsplan i enlighet med författningarna och dess mål och åtgärder är synliga i det dagliga arbetet.

Bedömning av området Normer och värden i studiemiljö och samvaro:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering: Inspektörerna bedömer att området *Normer och värden i studiemiljö och samvaro* är av god kvalitet. Som grund för inspektörernas bedömning ligger att lärarna agerar kraftfullt och konsekvent när elevers handlingar inte överensstämmer med skolans värdegrund, liksom ett bra förebyggande arbete som bland annat genomförs i samarbete med Brottsförebyggarna i Gävle. Skolans likabehandlingsplan måste dock förbättras i enlighet med nedanstående och eleverna måste göras delaktiga i arbetet med att upprätta planen.

Trygg miljö och likabehandling

De elever som inspektörerna talat med upplever att skolan är trygg, men de berättar likväl att bråk inträffar, att fula ord används och att det inte alltid är lugnt på lektionerna. Elever och föräldrar uppger att skolan alltid agerar om något oönskat inträffar, vilket även inspektörerna erfarit.

Eleverna i årskurs 8 deltar i en enkät som Gävle kommun årligen genomför. Resultaten för Prolympia i Gävle visar bland annat att ungefär var femte elev i årskursen upplever sig utsatt för kränkande behandling av sina kamrater och att andelen elever som utsatts för sexuella trakasserier ökat sen föregående år. Inspektörerna finner det otillfredsställande att det finns elever som upplever att skolan inte är fri från kränkningar och förutsätter att skolan utreder resultaten från enkätundersökningen och vid behov vidtar åtgärder.

Det råder numera ett uttryckligt förbud mot diskriminering och kränkande behandling av barn och elever. Lagens (2006:67) ändamål är att främja barns och elevers rättigheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder och att förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling. Huvudmannen ska bedriva ett målinriktat arbete för att främja dessa ändamål och se till att det upprättas en likabehandlingsplan i varje verksamhet. I det målinriktade arbetet ingår även att vidta åtgärder för att förebygga och förhindra att elever utsätts för trakasserier och annan kränkande behandling liksom att vid behov utreda omständigheterna och i förekommande fall vidta åtgärder för att förhindra kränkningar. I likabehandlingsplanen ska åtgärder redovisas och den ska ses över och följas upp varje år. Se vidare Skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2007:7).

I den likabehandlingsplan som upprättats på Prolympia i Gävle beskrivs skolans förebyggande arbete, men detta arbete utgår inte från en aktuell kartläggning av verksamhetens behov. Den enkät som nämns ovan kan till viss del vara vägledande för det arbete som skolan bör fokusera på. Eftersom enkäten bara omfattar en klass behöver dock kartläggningen breddas.

I inspektionen framkommer också att eleverna inte varit delaktiga i arbetet med att ta fram likabehandlingsplanen men däremot har lärarna lämnat synpunkter på denna. Enligt en ny förordning som trädde i kraft den 15 september 2006 regleras rätten till delaktighet för barn, elever och personal. Även föräldrar ska erbjudas möjlighet att delta. Sammantaget bedömer inspektörerna att skolans likabehandlingsplan inte motsvarar de krav som ställs på en sådan plan. Skolan måste också beakta elevernas rätt att delta i detta arbete.

3 LEDNING OCH KVALITETSARBETE

Inom detta granskningsområde behandlas tillgång till utbildning samt verksamhetens ledning och personal och hur skolan följer de nationella bestämmelserna som omfattar dessa grupper. Inspektionen granskar dessutom rektors och personalens ansvarstagande för skolans målinriktning och myndighetsutövning samt hur skolans kvalitetsarbete fungerar för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen.

3.1 Tillgång till likvärdig utbildning

Inom detta bedömningsområde har granskats:

om skolan tar emot elever enligt bestämmelserna, det vill säga skolan är öppen för alla och urvalet sker efter grunder som är förenliga med de allmänna målen och värdegrunden,

om varje elev erbjuds ett sådant antal undervisningstimmar att det ger förutsättningar att nå målen i respektive ämne,

om skolan erbjuder eleverna valmöjligheter i enlighet med författningarna,

om skolan erbjuder eleverna studie- och yrkesorientering,

om eleverna har tillgång till nödvändig utrustning och ändamålsenliga lokaler

om utbildningen är avgiftsfri för alla elever med undantag av enstaka inslag som kan föranleda obetydlig kostnad,

om verksamheten i förskoleklassen omfattar minst 15 timmar i veckan eller 525 timmar om året.

Bedömning av området Tillgång till likvärdig utbildning:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

Inspektörerna bedömer att området *Tillgång till likvärdig utbildning* är av god kvalitet. Skolan är öppen för alla och mottagandet sker i enlighet med gällande bestämmelser. Eleverna i förskoleklassen ges företräde till grundskolan då skolans profil utgör det verksamhetsmässiga sambandet mellan skolformerna. Undervisningstiden i grundskolan ger eleverna förutsättningar att nå målen och i förskoleklassen får ele-

verna något mer än den garanterade tiden. Eleverna i årskurs 9 upplever dock att den information de fått inför gymnasievalet varit otillräcklig och inspektörerna förutsätter att skolan framöver genomför den studie- och yrkesorienterande verksamheten på ett sådant sätt att eleverna får det stöd de behöver inför fortsatt utbildning.

3.2 Personalens utbildning och kompetensutveckling

Inom detta bedömningsområde har granskats:

om skolans pedagogiska personal har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver,

om skolans pedagogiska personal har nödvändiga insikter i de föreskrifter som styr utbildningen,

om skolans pedagogiska personal får den kompetensutveckling som de behöver för att kunna utföra sina arbetsuppgifter på ett professionellt sätt,

om rektor genom utbildning och erfarenhet har förvärvat pedagogisk insikt.

Bedömning av området *Personalens utbildning och kompetensutveckling*:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering: Området *Personalens utbildning och kompetens* bedöms vara av god kvalitet. Flertalet lärare har en utbildning för den undervisning de bedriver. Bland lärare som undervisar de yngre eleverna har flera även specialpedagogisk kompetens. Skolan saknar dock lärare som har utbildning i musik, bild, svenska som andraspråk samt trä- och metallslöjd. Inspektörerna förutsätter att skolan i det fortsatta rekryteringsarbetet anställer personal som har utbildning för den verksamhet de ska bedriva. Rektorerna har en lärarutbildning och båda går den statliga rektorsutbildningen. Personalen erbjuds kompetensutveckling på såväl individ- som skolnivå utifrån verksamhetens behov.

3.3 Rektorns ansvar

Inom detta bedömningsområde har granskats:

om rektorn håller sig förtrogen med det dagliga arbetet,

om rektorn som pedagogisk ledare tar det övergripande ansvaret för att verksamheten inriktas på att nå de nationella målen,

om rektorn tar ansvar för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen,

om rektorn fattar beslut enligt bestämmelserna.

om lagen om registerkontroll av personal inom förskoleverksamhet, skola och skolbarnsomsorg följs.

Bedömning av området Rektors ansvar:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering: Området *Rektors ansvar* bedöms vara av god kvalitet. Rektorerna tar ansvar för att verksamheten inriktas på att nå de nationella målen och de följer upp resultaten, dock med undantag av vad som nämnts tidigare i rapporten. Skolans ledning utgörs dock av två rektorer, vilket inte är förenligt med gällande bestämmelser.

Rektorns beslutsfattande

Ledningen vid Prolympia i Gävle utgörs av två rektorer. Den ena rektorn har ansvar för verksamheten i förskoleklassen, årskurserna 1–5 samt fritidshemmet. Den andre rektorn ansvarar för årskurserna 6–9. Rektorerna uppger att de har ett konstruktivt samarbete och driver arbetet mot visionen att utveckla skolan till "Gävles bästa skola". Båda rektorerna har pedagogisk utbildning och är väl förtrogna med verksamheten. Lärare, elever och föräldrar uppger att skolans ledning fungerar mycket väl.

Enligt förordningen om fristående skolor ska det finnas en rektor för ledningen av utbildningen. Endast om det finns särskilda skäl med hänsyn till skolans pedagogiska inriktning får ledningen utövas av flera personer. Några sådana särskilda skäl som anges i förordningen föreligger inte. Inspektörerna bedömer att skolans organisation med två rektorer inte är i enlighet med förordningen.

3.4 Kvalitetsarbete

Inom detta bedömningsområde har granskats:

om skolan bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete, det vill säga planerar, följer upp och utvärderar sin verksamhet samt tar tillvara resultaten och omsätter dessa i åtgärder för att förbättra måluppfyllelsen,

om kvalitetsarbetet dokumenteras i en kvalitetsredovisning som innehåller en bedömning av i vilken mån de nationella målen för utbildningen nåtts och en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser att vidta för att öka måluppfyllelsen.

Bedömning av området Kvalitetsarbete:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

Området *Kvalitetsarbete* bedöms ha god kvalitet. Skolan bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete utifrån en grundstruktur som huvudmannen angett. Kvalitetsredovisningen innehåller en bedömning av i vilken mån några av de nationella målen för utbildningen nåtts och en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser att vidta för att öka måluppfyllelsen. Kvalitetsredovisningen behöver dock förbättras enligt vad som anges nedan.

Kvalitetsredovisning

Enligt förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m. ska en skolas kvalitetsredovisning innehålla en bedömning av i vilken utsträckning de nationella målen för utbildningen har förverkligats och en redogörelse för vilka åtgärder som ska vidtas för ökad måluppfyllelse. Dessutom fastställer förordningen att den skriftliga kvalitetsredovisningen ska upprättas som ett led i den kontinuerliga uppföljningen och utvärderingen av verksamheten under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Vidare ska vårdnadshavare ges möjlighet att delta i arbetet med en kvalitetsredovisning. Dessa bestämmelser gäller också en fristående skola.

De resultat som presenteras i skolans kvalitetsredovisning för 2006/07 är tidigare nämnda resultat på de nationella ämnesproven, andel elever behöriga till nationella program, meritvärde samt andel elever som saknar betyg i ett eller flera ämnen. Utöver vad som sagts ovan om resultaten på de nationella ämnesproven saknar kvalitetsredovisningen uppgifter om måluppfyllelsen i övriga ämnen.

Eleverna har inte deltagit i arbetet med kvalitetsredovisningen och de vårdnadshavare som inspektörerna talat med känner inte till skolans kvalitetsredovisning. Inspektörerna bedömer att kvalitetsredovisningen inte uppfyller de nationella kraven bl.a. då mycket få resultat utifrån nationella mål redovisas. Vidare måste eleverna involveras i arbetet med skolans kvalitetsredovisning och likabehandlingsplanen följas upp och utvärderas i redovisningen.

3.5 Huvudmannaskap och tillstånd

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om skolan drivs av den huvudman som innehar tillståndet,
- om huvuddelen av skolans undervisning bedrivs med hjälp av lärare som är anställda av skolan,
- om utbildningen sker inom ramen för Skolverkets tillstånd.

Bedömning av området Huvudmannaskap och tillstånd:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

Inspektörerna bedömer att verksamheten bedrivs i enlighet med gällande tillstånd. Skolan har däremot inte tecknat avtal med den personal som ansvarar för elevernas specialidrott.

Undervisning av lärare anställda av skolan

Det finns tränare i idrottsföreningar som är ansvariga för en del av undervisningen i idrott och hälsa. Undervisningen är en del av Prolympias profil, specialidrott, och tiden tas från elevens val. Det förekommer att en del elever har specialidrott med tränare som inte har någon anställning eller något avtal med skolan. De bestämmelser i skollagen som reglerar godkännande respektive rätt till bidrag för fristående skolor är utformade på ett sådant sätt att utbildningen ska bedrivas av den fristående skolan. I en fristående skola ska avtal om undervisning kunna upprättas där skolan saknar lärare, men endast om det sker i begränsad omfattning och om eleverna utgör en egen grupp. Inspektörerna bedömer att skolan inte kan lägga ut en del av undervisningen på personer som inte är anställda av eller har ett avtal med skolan. Skolverket har i samband med inspektionen av Prolympia i Värnamo riktat påpekanden mot huvudmannen kring dessa förhållanden.

3.6 Stabilitet**Inom detta bedömningsområde har granskats:**

- om skolan har ett stabilt elevunderlag och en stabil ekonomi så att skolans varaktighet och elevernas fortsatta skolgång kan garanteras.

Bedömning av området Stabilitet:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

Området *Stabilitet* bedöms ha god kvalitet då skolan har ett stabilt elevunderlag och en stabil ekonomi. Den senaste årsredovisningen visar på ett överskott.

Stockholm den 20 oktober 2008

Gunnel Eriksson

Ann-Kathrin Hedberg